

Fundusze
Europejskie
Program Regionalny

**DOLNY
ŚLĄSK**

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

OGRANICZANIE niskiej emisji
w ramach
Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Dolnośląskiego
2014-2020
wg stanu na początek lipca

OGRANICZANIE **niskiej emisji** W RAMACH RPO WD 2014-2020

Oś 3
Gospodarka
Niskoemisyjna

Oś 4
Środowisko
i zasoby

Oś 6
Infrastruktura
spójności
społecznej

Oś 7
Infrastruktura
edukacyjna

Oś priorytetowa 3.

Gospodarka niskoemisyjna

- 392,3 mln euro
- ok. 17% alokacji
- druga Oś po Przedsiębiorstwach pod względem alokacji

alokacji

Oś 3
Gospodarka
niskoemisyjna

3.1 Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych

DIP

3.2 Efektywność energetyczna i użycie OZE w przedsiębiorstwach

DIP

3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej
i sektorze mieszkaniowym

UMWD/DIP

3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych

UMWD

3.5 Wysokosprawna kogeneracja

DIP

Oś priorytetowa 3.
Gospodarka niskoemisyjna

Działanie 3.1	Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych	55 608 280 EUR
Działanie 3.2	Efektywność energetyczna w MŚP	32 405 520 EUR
Działanie 3.3	Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym	151 572 922 EUR
Działanie 3.4	Wdrażanie strategii niskoemisyjnych – ograniczanie niskiej emisji transportowej	137 760 326 EUR
Działanie 3.5	Wysokosprawna kogeneracja	15 000 000 EUR

Działanie 3.1

Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych

Typy projektów

3.1.A. Przedsięwzięcia, mające na celu produkcję energii elektrycznej i/lub ciepłej wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej, polegające na budowie oraz modernizacji, (w tym zakup niezbędnych urządzeń) infrastruktury służącej wytwarzaniu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, takich jak.:

- energii słonecznej (poniżej 2 MWe/MWth),
- energii wiatru (poniżej 5 MWe),
- energii geotermalnej (poniżej 2 MWth),
- biogazu (poniżej 1 MWe),
- biomasy (poniżej 5 MWth/MWe),
- energii spadku wody (wyłącznie na już istniejących budowlach piętrzących lub wyposażonych w hydroelektrownie, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnej drożności budowli dla przemieszczeń fauny wodnej; poniżej 5 MWe);

Działanie 3.1

Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych

Typy projektów

- 3.1.B. Działania polegające na budowie i modernizacji sieci elektroenergetycznej (o napięciu SN i NN – poniżej 110kV) umożliwiającej przyłączanie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego
- 3.1.C. Projekty grantowe (zgodne z art. 35 i art. 36 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020), dotyczące produkcji energii elektrycznej i/lub ciepłej (wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/ przesyłowej) polegające na budowie (w tym zakup niezbędnych urządzeń) mikroinstalacji służących wytwarzaniu energii

Typy beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej;
- przedsiębiorstwa energetyczne, w tym MŚP i przedsiębiorstwa sektora ekonomii społecznej;
- organizacje pozarządowe;
- spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe;
- towarzystwa budownictwa społecznego;
- grupy producentów rolnych;
- jednostki naukowe;
- uczelnie/szkoły wyższe ich związki i porozumienia;
- organy administracji rządowej w zakresie związanym z prowadzeniem szkół;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- podmiot wdrażający instrument finansowy;
- Lokalne Grupy Działania.

Działanie 3.2

Efektywność energetyczna w MŚP

Typy projektów

3.2.A. Głęboka modernizacja energetyczna obiektów, w tym wymiana lub modernizacja źródła energii, mająca na celu zwiększenie efektywności energetycznej poprzez zmniejszenie strat ciepła oraz zmniejszenie zużycia energii elektrycznej z ewentualnym uwzględnieniem OZE (z wyłączeniem źródeł w układzie wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji).

3.2.B. Wsparcie instalacji odzyskujących ciepło odpadowe zgodnie z definicją w dyrektywie 2012/27/UE17.

3.2.C. Zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w przedsiębiorstwie (w tym modernizacja i rozbudowa linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie).

Działanie 3.2

Efektywność energetyczna w MŚP

Typy beneficjentów

- **MŚP**
- grupy producentów rolnych;
- podmiot wdrażający instrument finansowy;
- przedsiębiorstwa z większościovym udziałem JST.

Działanie 3.3

Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym

Poddziałanie nr 3.3.1

– konkursy horyzontalne	17 605 290 EUR
- OSI	55 763 407 EUR

Poddziałanie nr 3.3.2

– ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego	25 000 000 EUR
--	----------------

Poddziałanie nr 3.3.3

– ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej	14 500 000 EUR
-----------------------------------	----------------

Poddziałanie nr 3.3.4

– ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej	18 000 000 EUR
--------------------------------	----------------

Typy projektów

3.3. A. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej

(m.in. ocieplenie obiektów, modernizacja systemów grzewczych wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła, systemy wentylacji i klimatyzacji, energooszczędne oświetlenie oraz instalacji OZE).

3.3.B. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych

(m.in. ocieplenie obiektów, modernizacja systemów grzewczych wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła, systemy wentylacji i klimatyzacji, energooszczędne oświetlenie oraz instalacji OZE).

3.3.C. Projekty demonstracyjne - publiczne inwestycje w zakresie budownictwa o znacznie podwyższonych parametrach energetycznych (spełniające już teraz normy przewidziane dla budynków od 2021 r.) **w budynkach użyteczności publicznej** (budowa oraz modernizacja).

Projekty muszą być ujęte w gminnym **Planie Gospodarki Niskoemisyjnej**. Zasadność inwestycji powinna wynikać z **audytu energetycznego/audytu efektywności energetycznej**, w przypadku budynku nowo budowanego – z dokumentacji projektowej.

Oś priorytetowa 3.

Gospodarka niskoemisyjna

Dokumentacja:

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej – dokument przyjęty do realizacji uchwałą rady gminy, identyfikujący zagrożenia związane z zanieczyszczeniami powietrza i emisją CO₂ oraz przedsięwzięcia służące poprawie sytuacji, np. projekty przewidziane do finansowania ze środków RPO WD 2014 – 2020. Zalecenia dot. przygotowania **PGN** zawarte są w załączniku nr 4 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych. Do wniosku o dofinansowanie wymagane będzie dołączenia dokumentu z właściwego urzędu gminy zaświadczającego, że dany projekt wynika z PGN.

Audyt energetyczny – dokument sporządzony w oparciu o metodologię ujętą w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 17 marca 2009 r. w sprawie szczegółowego zakresu i form audytu energetycznego oraz części audytu remontowego, wzorów kart audytów, a także algorytmu oceny opłacalności przedsięwzięcia termomodernizacyjnego (Dz.U. 2009 nr 43 poz. 346 z późn. zm.) – wymagany jako załącznik do wniosku o dofinansowania.

Audyt efektywności energetycznej - dokument sporządzony w oparciu o metodologię ujętą w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu sporządzania audytu efektywności energetycznej, wzoru karty audytu efektywności energetycznej oraz metod obliczania oszczędności energii (Dz.U. 2012 poz. 962 z późn. zm.) – wymagany jako załącznik do wniosku o dofinansowania.

Typy beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- podmioty publiczne, których właścicielem jest JST lub dla których podmiotem założycielskim jest JST;
- jednostki organizacyjne JST;
- spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe (z wyjątkiem wspólnot i spółdzielni z obszaru ZIT WrOF – wsparcie w POiŚ);
- towarzystwa budownictwa społecznego;
- organizacje pozarządowe;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- podmiot wdrażający instrument finansowy.

Działanie 3.4

Wdrażanie strategii niskoemisyjnych – ograniczanie niskiej emisji transportowej

Poddziałanie nr 3.4.1

– konkursy horyzontalne	10 963 899 EUR
- OSI	34 727 308 EUR

Poddziałanie nr 3.4.2

– ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego	56 200 000 EUR
--	----------------

Poddziałanie nr 3.4.3

– ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej	14 000 000 EUR
-----------------------------------	----------------

Poddziałanie nr 3.4.4

– ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej	27 050 000 EUR
--------------------------------	----------------

Typy projektów

3.4.A. Ograniczona niska emisja transportowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych

- 1) Zakup oraz modernizacja niskoemisyjnego taboru szynowego i autobusowego dla połączeń miejskich i podmiejskich (w tym inwestycje w infrastrukturę do obsługi taboru do 25% wartości);
- 2) Inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast np. P&R, B&R, zintegrowane centra przesiadkowe, wspólny bilet, stacje ładowania pojazdów elektrycznych;
- 3) Inwestycje związane z systemami zarządzania ruchem i energią;
- 4) Inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast np. drogi rowerowe, ciągi piesze, itp.;
- 5) Inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym, wspólny bilet czy stacje ładowania pojazdów elektrycznych mogą stanowić element uzupełniający w pozostałych typach projektów (poniżej 50% wartości wydatków kwalifikowalnych w projekcie);
- 6) Inwestycje drogowe nie mogą stanowić głównego celu projektu i służyć muszą wyłącznie nadaniu priorytetowi zbiorowemu transportowi publicznemu (budowa buspasów, zatok autobusowych, dojazdów do centrów przesiadkowych itp.).

Typy projektów

3.4.B. Ograniczona niska emisja kominowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych

- 1) Inwestycje polegające na wymianie źródeł ciepła w domach jednorodzinnych na:
 - podłączenie domów jednorodzinnych do sieci ciepłowniczej/chłodniczej;
 - źródła ciepła opartych o OZE (np. pomp ciepła);
 - kotły spalające biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe, ale jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz ograniczenie emisji CO₂. Wymianie źródła ciepła może towarzyszyć inwestycja w system zarządzania energią (sterowanie ogrzewaniem za pomocą czujników, termostatów itp.), który podniesie efektywność systemu w policzalny sposób.
- 2) Inwestycje mogą być uzupełnione poprzez instalacje OZE (np. na potrzeby pozyskiwania ciepłej wody użytkowej lub fotowoltaiki), jeśli wynika to z audytu. W przypadku instalacji do produkcji energii elektrycznej, np. fotowoltaicznej czy wykorzystującej siłę wiatru, dopuszcza się mikroinstalacje, których moc powinna być obliczona na zaspokojenie zapotrzebowania na energię elektryczną w modernizowanym budynku. Dopuszcza się oddawanie („akumulację”) do sieci energetycznej okresowych nadwyżek energii.

Projekt powinien być wpisany do gminnego **Planu Gospodarki Niskoemisyjnej**.

Typy beneficjentów

- **jednostki samorządu terytorialnego**, ich związki i stowarzyszenia,
- **jednostki organizacyjne jst**,
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej,
- **przedsiębiorcy będący zarządcami infrastruktury lub świadczący usługi w zakresie transportu zbiorowego na terenach miejskich i podmiejskich**,
- organizacje pozarządowe,
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne.

Działanie 3.5 Wysokosprawna kogeneracja

Typy projektów

- 3.5.A.** Budowa, przebudowa (w tym zastąpienie istniejących) lub remont jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji o całkowitej mocy poniżej 1MW (również wykorzystujące OZE) wraz z niezbędnymi przyłączeniami.
- 3.5.B.** Rozbudowa i/lub modernizacja sieci ciepłowniczych.

Typy beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej;
- **przedsiębiorstwa energetyczne;**
- organizacje pozarządowe;
- spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe;
- towarzystwa budownictwa społecznego;
- jednostki naukowe;
- uczelnie/szkoły wyższe ich związki i porozumienia;
- organy administracji rządowej w zakresie związanym z prowadzeniem szkół;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- podmioty lecznicze oraz ich konsorcja;
- przedsiębiorstwa.

Możliwości wsparcia działań związanych z gospodarką niskoemisyjną realizowanych w ramach projektów – jako element uzupełniający

Oś 4 Środowisko i zasoby

- 4.3 Dziedzictwo kulturowe

Oś 6 Infrastruktura spójności społecznej

- 6.1 inwestycje w infrastrukturę społeczną
- 6.2 inwestycje w infrastrukturę zdrowotną
- 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów

Oś 7 Infrastruktura edukacyjna

- 7.1 Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną
- 7.2 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną, w tym zawodową

Harmonogram naboru wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym w 2016 r.

Działanie	Typy projektów	data ogłoszenia Konkursu
Działanie 3.1 Produkcja i dystrybucja OZE	Budowa i modernizacji infrastruktury służącej wytwarzaniu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych Konkurs zakończony 15 kwietnia 2016 r., trwa ocena wniosków o dof. łączna wartość dofinansowania w złożonych wnioskach: 295 mln. PLN (ponad 300% dostępnej alokacji w konkursie)	29.01.2016
Działanie 3.1 Produkcja i dystrybucja OZE	Budowa i modernizacja sieci elektroenergetycznej Konkurs zakończony 8 czerwca 2016 r., trwa ocena wniosków o dof. łączna wartość dofinansowania w złożonych wnioskach: 83,4 mln. PL (190% dostępnej alokacji w konkursie)	31.03.2016
Działanie 3.1 Produkcja i dystrybucja OZE	Mikroinstalacje OZE w ramach projektów grantowych	30.09.2016

Działanie	Typy projektów	data ogłoszenia konkursu
Działanie 3.2 Efektywność energetyczna w MŚP	Głęboka modernizacja energetycznej obiektów, Wsparcie instalacji odzyskujących ciepło odpadowe Zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w przedsiębiorstwie Konkurs zakończony 15 stycznia 2016 r., zakończona ocena wniosków o dof. Łączna wartość dofinansowania: 12,8 mln. PL (47% dostępnej alokacji w konkursie))	30.10.2015
Działanie 3.2 Efektywność energetyczna w MŚP	Głęboka modernizacja energetycznej obiektów, Wsparcie instalacji odzyskujących ciepło odpadowe Zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w przedsiębiorstwie	30.06.2016

Działanie	Typy projektów	data ogłoszenia konkursu
Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Konkurs zakończony 25 maja 2016 r., trwa ocena wniosków łączna wartość dofinansowania w złożonych wnioskach: 280,6 mln. PLN – tj. ok. 160 % dostępnej alokacji - 175,3 mln. PLN (bez ZIT AW)	29.01.2016
Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym	Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych – alokacja ok. 93 mln. PLN Budynki demonstracyjne – alokacja ok. 85 mln. PLN	29.07.2016

Działanie	Typy projektów	data ogłoszenia konkursu
Działanie 3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych (transport)	Tabor, P&R, B&R, ITS, ścieżki rowerowe Nabór dla ścieżek rowerowych w OSI zakończony 27 czerwca br., Wartość dofinansowania w złożonych wnioskach – 20, 9 mln PLN tj. ok 41,3% alokacji Pozostałe typy projektów – rozpoczęcie naboru: 1 sierpnia 2016 r., zakończenie – 31 sierpnia 2016 r., łączna alokacja – ok. 357,8 mln. PLN	01.06.2016 30.11.2016
Działanie 3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych (wymiana kotłów w domach jednorodzinnych)	Planowana alokacja – ok. 50,9 mln. PLN – projekty grantowe	Uwaga – planowane przesunięcie naboru na 2017 r.

Działanie	Typy projektów	data ogłoszenia konkursu
Działanie 3.5 Wysokosprawna kogeneracja	Budowa, przebudowa lub remont jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji, Rozbudowa i/lub modernizacja sieci ciepłowniczych. Konkurs zakończony 30 maja 2016 r., trwa ocena wniosków o dof. Łączna wartość dofinansowania: 46,5 mln. PL (tj. 270% dostępnej alokacji w konkursie)	26.02.2016
Działanie 3.5 Wysokosprawna kogeneracja	Budowa, przebudowa lub remont jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji; Rozbudowa i/lub modernizacja sieci ciepłowniczych.	31.10.2016

Fundusze
Europejskie
Program Regionalny

**DOLNY
ŚLĄSK**

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY
WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
Wybrzeże Słowackiego 12-14
50-411 Wrocław

rpo@dolnyslask.pl

www.rpo.dolnyslask.pl

www.umwd.pl

Dziękuję za uwagę

Sławomir Sobieszek

*Dyrektor Wydziału Zarządzania RPO
Departament Funduszy Europejskich*

DOLNY ŚLĄSK

dobra perspektywa
www.dolnyslask.pl